

Stručni rad

NOĆ ČITANJA U OSNOVNOJ ŠKOLI KORENA

Martina Gomzi, Osnovna škola Korena, Slovenija

Sažetak

Kao učiteljica slovenskog jezika, uočavam da interes učenika za čitanjem iz godine u godinu opada. Budući da im nastojim pomoći u procesu spoznavanja da čitanje može biti vrlo ugodno, čudesno putovanje, uvijek se trudim nove načine motiviranja učenika pri odabiru dobre knjige. Stoga sam i ove školske godine odlučila provesti Noć čitanja.

Ključne riječi: čitateljska motivacija, manifestacija / događaj, aktivnosti

1. Čitateljska motivacija

Učenje čitanja i pisanja predstavlja složene mentalne aktivnosti koje se temelje na razvoju govora. Proces opismenjavanja traje cijeli život – od ranog djetinjstva do odrasle dobi i nije ograničen samo na prve godine školovanja [2]. Djetetov razvoj vještine čitanja povezan je s njegovim emocionalnim, socijalnim, jezičnim i kognitivnim razvojem. Ako kao učitelji ili roditelji želimo da dijete uživa u čitanju, onda ovaj proces dijete mora doživjeti kao ugodnu aktivnost. To znači da tijekom čitanja treba doživjeti pozitivne emocije, osjetiti zadovoljstvo i pritom nesvjesno usvojiti nove sadržaje. Govorimo o tzv. unutarnjoj motivaciji, kada dijete ne očekuje nagradu za čitanje, već ga čitanje zanima i predstavlja mu zadovoljstvo. Međutim, kada dijete čita jer je čitanje za njega način postizanja cilja (npr. nagrade), govorimo o vanjskoj motivaciji [1]. Cjeloživotno čitanje zahtijeva unutarnje poticaje koji imaju dugoročniji učinak, jer potiču aktivnost koja uključuje duže vremensko razdoblje. Vanjski poticaji, poput uslužnosti prema roditeljima, učiteljima, priznanja s njihove strane i izraženog natjecateljskog duha, naravno, jaki su ciljevi, ali su kratkoročni, budući da se aktivnost čitanja više ne odvija nakon što je cilj postignut [3].

2. Planiranje i provedba događaja

Prilikom osmišljavanja Godišnjeg plana i programa rada škole odlučila sam ove školske godine provesti Noć čitanja i na taj način pokušati motivirati učenike da češće i s većim zadovoljstvom posegnu za knjigom. Budući da sam ove godine i koordinatorica projekta Korak k Sončeku (Korak ka Suncu), čija je osnovna vrijednost inkluzija, odlučila sam na Noć čitanja pozvati spisatelja (-icu), koji/koja također ima posebne potrebe. Na inicijativu kolegice pozvala sam u goste mladu spisateljicu Ilanu Zoyu Glisik koja u autobiografskoj knjizi Ne skreći pogled: Život s autizmom opisuje djevojčicu s izraženim poremećajem autističnog spektra, čija se borba s brojnim preprekama odvija od samog njenog rođenja. Često neshvaćena i okružena čudnim pogledima, bori se s opsesivno kompulzivnim poremećajem, emocionalnim ispadima, poremećajem senzorne integracije (obrade), tjeskobom i napadajima panike. S obzirom na to da je autizam vrlo širok pojam i da djeca o tome nemaju dovoljno znanja, za njih sam pripremila kraći slovenski dokumentarni film o autizmu pod naslovom Kao jedna nježna pjesma. Kada je naša gošća potvrdila sudjelovanje, odredila sam datume provedbe, 31. ožujka i 1. travnja, jer se Svjetski dan autizma obilježava 2. travnja. Dugo sam tražila prikladnu knjigu koju bih s učenicima čitala tijekom Noći čitanja, a onda sam se, zahvaljujući provedbi projekta Noć knjige u koji je bio uključen i Amnesty International Slovenije, upoznala sa sadržajem knjige Gorana Vojnovića - Sjenica i crvendać. Riječ je o dirljivoj priči koja dočarava značaj prijateljstva među različitim pticama koje su izgubile svoj dom na Ljubljanskom barju. Budući da osobe s autizmom često karakteriziraju veliki problemi sa socijalnom interakcijom i sklapanjem prijateljstava, koje jako žele ostvariti, odlučila sam da upravo ova knjiga izvršno dopuni gostovanje spisateljice.

Zajedno s kolegicama koje su mi pomogle u provedbi Noći čitanja, dočekala sam djecu u petak poslijepodne. U našem događaju sudjelovalo je 30 učenika, od 4. do 9. razreda. Učenici su najprije napisali što za njih uopće znači čitanje, pri čemu je svatko od njih naveo svoju najdražu knjigu i objasnio zašto bi je preporučio drugima za čitanje te što očekuje od Noći čitanja. Ugodno sam se iznenadila, jer su sva djeca odgovorila da im čitanje znači nešto lijepo, poput

opuštanja, ugodnog iskustva i sl. Većina učenika očekivala je od ove noći ugodno druženje, zanimljive aktivnosti i nova saznanja.



Slika 1. Zbirka - što je čitanje, omiljena knjiga, očekivanja

Naravno, većina djece s nestrpljenjem je iščekivala mladu spisateljicu koja ih je oduševila i inspirirala svojom životnom pričom te opuštenim pripovijedanjem o sebi i pisanju knjige, a iznad svega im se u srca usidrila njena misao da treba ustrajati i ostati vjeran svojim snovima.



Slika 2. Intervju sa spisateljicom Ilano Zoyo Glisik

Nakon intervjua uslijedila je večera, a zatim i čitanje knjige Sjenica i crvendać. Knjigu je prekrasno, interpretativno pročitala kolegica Janja Tepeh, a učenici su sa zanimanjem slušali i potom sudjelovali u razgovoru o sadržaju i poruci koju knjiga nosi.



Slika 3. Čitanje knjige Sinica in taščica (Sjenica i crvendać)

Ubrzo je uslijedilo noćno čitanje omiljenih knjiga u sklopu pripreme za spavanje. Svaki učenik čitao je svoju knjigu. Kada je većina učenika počela osjećati pospanost, ugasili smo svjetla, a oni najuporniji nastavili su čitati knjige uz upaljene noćne svjetiljke.



Slika 4. Noćno čitanje uz svjetiljke

Tijekom narednog jutra, nakon doručka, nastavili smo s kreiranjem na temu Vojnovičeve knjige. Svako dijete obojilo je svoju pticu i preko nje napisalo riječ koja po njegovom mišljenju najbolje opisuje prijateljstvo. Učenici su najčešće zapisivali riječi povjerenje, poštovanje i radost.

Uslijedio je zapis dojmova. Svaki od njih predstavljao je pozitivno iskustvo učenika. Ubrzo su po učenike stigli njihovi roditelji.



Slika 5. Kreiranje na temu pročitane knjige



Slika 6. Zapisivanje dojmova

3. Zaključak

Smatram da je Noć čitanja jedna prekrasna aktivnost koja djeci približava čitanje. Zahvaljujući širokom spektru aktivnosti, djeci možemo približiti svijet u svojoj ljepoti, ali i onu manje privlačnu stranu. Učenicima smo u sklopu Noći čitanja ponudili sudjelovanje u raznim aktivnostima koje su im se jako sviđale. Potaknute njihovim entuzijazmom kolegica i ja odlučile smo pretvoriti Noć čitanja u tradicionalnu manifestaciju naše škole.

4. LITERATURA

[1] Brezigar, M. (2011). Pomen branja in spodbujanje bralne motivacije. Diplomsko delo. Maribor: Filozofska fakulteta. Dostupno na: <https://dk.um.si/Dokument.php?id=21359&lang=slv> [Pristupljeno 3. 4. 2023.].

[2] Magajna, L. (1995/96). Jezik in slovstvo. Dostupno na: http://www2.arnes.si/~akralj1/studij/gradivo/did_slo/magajna_razv_teorije.PDF [Pristupljeno 3. 4. 2023.].

[3] Pečjak, S. in Bucik, N. (2004). Bralna motivacija učencev v osnovni šoli. Psihološka obzorja. Dostupno na: http://psiholoska-obzorja.si/arhiv_clanki/2004_4/pecjak_bucik.pdf [Pristupljeno 3. 4. 2023.].